

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Árjegyzék:
 Helyben negyedévre . . . 5 korona.
 Egészévre . . . 12 . . .
 Vidéken: negyedévre . . . 5 . . .
 Egészévre . . . 10 . . .

László József
 kiadó és laptulajdonos.

Szentmiklósi József
 felelős szerkesztő.

Egyes szám ára 4 fillér.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Csapó-utca 9 sz. — Telefon: 27.
 Kéziratok nem adtnak vissza.

Az aranykor.

Debreczen, augusztus 8.

Nem frázis az, hogy az osztrák-magyar-bank az általános forgalomba valósággal „benyomja” az aranyat.

Arany egy idő óta tényleg forgalomban van nálunk s ha nagyobb tömegeket ritkán látunk is együtt, azt mégis tapasztaljuk, hogy az arany már behatolt az utolsó kézbe s ritkasági értékét elvesztette. Nem teszik félre, hanem a legelső alkalommal tovább gurítják, mert a bankjegyet jobban kedvelik. Érthetetlen lenne ez a jelenség, ha néhány külső körülményben nem találna magyarázatot. A 10 koronás arany nem mutat sokat és habár a 10 koronás bankjegy sem tetszik úgy sokaknak, mint a bevont 5 forintos államjegy, mégis sikerrel versenyez az egyenlő értékű arany pénzzel.

Még nagyobb mértékben áll ez a 20 koronás bankjegyekről, melynek kiállítása köztetszéssel találkozott.

Az aranyforgalomhoz nem vagyunk hozzá szokva s nem vagyunk rá berendezve. A kemény pénzek már ugyanis túlságosan megfeszítik figyelmünket. A 10 filléres nem különbözik feltűnően a 20 fillérestől. Ehhez járul még a félelem, hogy elnézésből váltópénz helyett adjuk ki az aranyat. Amde azért mégis hozzá kell szoknunk az aranyforgalomhoz, mert a 10 és 20 koronás bankjegyek forgalma tulajdonképpen csak ideiglenes.

Az aranyértékre és az aranyforgalomra vonatkozólag bekövetkezett változás igen figyelemreméltó.

Midőn a kormánykörök két évtized előtt az értékreformmal kezdtek foglalkozni, sok és komoly aggodalom merült fel, hogy szinte elpusztíthatatlan optimizmus kellett hozzá, hogy tántoríthatatlanul ragaszkodjanak a reformhoz. A fő kifogások abban csucorosodtak ki, hogy nem leszünk képesek a szükséges aranytömegeket felhajtani és ha ez nagy erőmegfeszítéssel mégis sikerülne, nem leszünk képesek az

aranyat megtartani, mert a nép kivonja a forgalomból s elzárja, másrészt kiviszi a külföldre. De sem az egyik, sem a másik nem következett be, hanem bekövetkezett az, amire senki sem gondolhatott: a bank az arany további beözönlése ellen kezd védekezni. Ez az érthetetlen érthető lesz, ha a bank kimutatásait olvassuk. Julius 31-ével a bankjegyforgalom, mely a gabonakereskedés készülődései folytán 68.3 millió koronával emelkedett, 1.484 millió koronát tett. Az érczkészlet 1.422 millió korona volt, tehát majdnem oly magas, mint a bankjegyforgalom. Miután a bank szerzésre alapított vállalat, nem igen lehet a vezetőségnek kellemes, ha a jegyforgalom emelkedik a nélkül, hogy belőle a legkisebb haszna lenne. Ugy a budapesti, mint a bécsi magánbankok foglalkoznak aranybehozattal és a legcsekélyebb különbözetet sem hagyják kihasználatlan, melyet a devizék árfolyama nyújt.

Az élénk kivitel mellett, mely megindulni kezd, 200—300 korona

A „Szabadság” tárczája.

Dimitrovics kapitány.

Irta: Pakots József.

Skerlitz hadnagy az ügyvédek báljáról referált a kapitánynak.

— Pompásan mulattunk, kapitány ur! Én magam tíz üveg pezspöt pusztítottam el, pedig tudod, hogy jámbor fiu vagyok. Igazi francia pezsgő volt, meggyőződtem a nacionáljáról.

Dimitrovics kapitány türelmetlenül hallgatta a hadnagy szapora beszédét. A nagy vörös rácz valamire várt és bosszusan kérdezte:

— Hát más nem történt?

— Na igen! képe másztam az egyik paraszt nyuzónak. Komázott velem hát kioktattam a dienstreglement-ra!

— Sakrament! Már megint valami bolondot csináltál!

A hadnagy kacagott. Gyermekesen, boldogan, mint valami vásott fiu, aki sikerült csinyt követett el.

— Ugyan hagyja el, kapitány ur. Muszáj volt. Fejbe kellett vernem valakit különben szétpukkantam volna, mint egy srapel! Az a sok parasztnyuzó megvadtott. A tómérdek prokátor eszembe juttatta minden születésem előtti és utáni adósságomat. A néhai való. czopfot vi-

selő, térdharisnyás, derék Skerlitzek minden bagatellügye rémes bosztont járt a fejemben. Nem volt levegőm. Hát megtisztítottam

A kis szőke hadnagy úgy kacagott hogy majd szétvetette a vaffenrokkját. Felült a század iroda asztalára és onnan deklamált:

— No, tudod micsoda levegő tisztulás volt ott! Mikor az első pezsgős üveg repült, magam maradtam a csatatéren. Akkor aztán megittam a fent nevezett tíz üveget.

A kapitány dühöngött.

— Ekkora botrány! Különb az ügyedet elvállalom bajtárs.

— Köszönöm! riadt fel a hadnagy ijedten, lehetetlen . . .

— Mi? Mi az?

— Nem lehet.

A hatalmas rácz vörös areza biborpirosra vált. Felfújta a mellét és úgy bömbölt:

— Hát ez már megint micsoda szármárság? Hát nem mondtam neked te gyerek, hogy mindig rám bíz az ügyed? Én vagyok az öreg apád, érted! Csak nem engedhetem, hogy holmi ostoba segédkezés miatt agyonvágjanak! Mit csinálna akkor a te imádságos, törékeny mátkád, a kis baronesz, mi? Kirsirá a két gyönyörűséges buzavirág szín szemét, te bifkiz!

Dimitrovics kapitány nagyon hara-

gudott. A legénység, még a katolikus is, visszajára vetette ilyenkor a keresztet mikor a „fene vad” haragudott.

A hadnagy szepegett, akár a gyermek.

— De édes kapitány ur, igazán nem tehetek róla! A mulatságon ott voltak Jetel és Rátujy főhadnagyk s ők rögtön ajánlkoztak.

Hazudott a kis hadnagy, de muszáj volt neki. A kapitány lecsilapodott.

— Jól van! — mondta epésen. — Más mondani valód nincs?

— Oh, igen; — kapott hirtelen szóba a hadnagy és újra zavarba jött, — üdvözlöt a szép Lóri!

— No?

— Nagyon unatkozott szegény! A sok prokátor között kerülgette a sirban nyugvó férje emléke. Látod, kapitány ur, igazán nem értem, hogyan lehetett az ilyen szép, életvidám asszony egy parasztnyuzónak a felesége? Igazi kincstári dáma!

A rácz mosolygott.

— Remélem, udvaroltál neki.

A hadnagy elvörösödött.

— Hova gondolsz? Különbem nem tagadom rád való tekintetből. De csak azért! Hogy meg ne közelithessék azok a pörvesztők.

Dimitrovics kapitány felkacagott. Boldogan, vidáman veregette meg a hadnagy vállát és jólelkűen mondta:

arany újabb beözönlése nem valószínűtlen és miután ez egyenlő mértékben emelné a jegyforgalmat, ha az arany a bank pinczéibe vándorol — érteni lehet, ha arról beszélnek, hogy a bank vezetősége oly eszközökön gondolkodik, melyekkel az aranyáramot elvezethetné. Azonban sokkal jobb véleményünk van a bankvezetőségről, hogy sem felténnők, hogy nincs tisztában az aranyözönlés jellegével és következményeivel. Pénzt s aranyat illetőleg is épp oly korlátolt valamely terület felvevő képessége, mint bármely más árut illetőleg. Mihelyst eltűnt a használat lehetősége, vagy más téren nagyobb lett, beáll a kivándorlás, hogy csak akkor térjen ismét vissza, ha megint jó felhasználás kínálkozik.

Másrészt kivitelünk jövedelmének egy része ismét külföldre megy, mert a külföldön elhelyezett kötvényeink kamatait oda fizetjük. Olyan ez a mostani aranyözönlés, mint a tenger áradása és apadása. De hát az is volt a tulajdonképpen célja a valutarendezésnek, hogy helyreálljon a szerves összeköttetésünk a nagy pénzpiacokkal, hogy ne csak a saját pénzszükségletünkért forduljunk a külföldre, hanem a világ pénzszükségletének ellátása körül is legyen szerepünk, ha szerény is. Ennek lehetőségét nem szabad ki-

csinyses, a pillanat által sugalt aggályoskodással eljátszani. Nemesak a közönségnek, a bank urainak is hozzá kell szokniok az aranyhoz, hogy valósággá legyen s állandóan megmaradjon az aranykor.

POLITIKAI HIREK.

A székely kongresszus. A szeptember közepén tartandó székely kongresszus iránt pártkülömbőség nélkül igen nagy az érdeklődés. Nemesak Erdélynek összes országgyűlési képviselői — már alighanem a szászok kivételével — vesznek részt a kongresszuson, hanem a Magyarország többi részeiből is számos képviselő utazik le a kongresszusra, a melynek célja tudvalevőleg az, hogy a székelyek érdekében és bajaik orvoslása tekintetében javaslatokat tegyen, a székelyek elszegényedésének, kivándorlásának okait feltárja és annak meggátlására társadalmi mozgalmat is indítson.

A kormány tudvalevőleg Sándor János főispánt nevezte a székely akció kormánybiztosává, aki azonban csak a székely kongresszus után kezdi meg működését. A kongresszuson hozott határozatokat a kormány mérlegelni fogja és a célszerűnek és helyesnek talált javaslatokat a kormánybiztos figyelmébe ajánlja.

Mint értesülünk, Sándor kormánybiztos, aki a kongresszus után Budapestre jő, hogy Széll Kálmán miniszterelnökkel és Darányi Ignác földművelésügyi miniszterrel az akció részleteit megbeszélje, körülbelül október elején fog abba a nagyfontosságú munkába, a

mely a székelyek boldogulását van hivatva előmozdítani.

A régi képviselőház átadása. Mint fővárosi tudósítónk írja, — még mindig folyik a tanácskozás a képviselőház átadása ügyében Csávossy Béla háznagy, udvari tanácsos és Vasziievics János székesfővárosi gazdasági tanácsos között. Csávossy egyenesen a célból jött fel most Budapestre, megszakítva nyaralását és lehetőleg addig marad itt, míg a tárgyalások befejeződnek, a mi legalább is egy hétig eltart még, miután a főváros is felbecsülteti a Sándor-utcai ház értékét. Csávossy az új képviselőház munkálatait is ellenőrzi, hogy meggyőződést szerezzen arról, mikor költözködhettek át a többi hivatal is az új parlamentbe. — Tervben van, hogy ez legkésőbb szeptember 15-ig megtörténik.

Országos keresk. és iparkamari gyűlés Debreczenben.

A debreczeni „Kereskedelmi- és Iparkamara” székházavató ünnepélye.

Saját tudósítónktól.

Debreczen, augusztus 8.

Fényes ünnepség keretében szándékozik impozáns székházát felavatni a „Debreczeni Kereskedelmi és Iparkamara”. Hosszu évek szorgalma és igyekezete tette lehetővé, hogy a nagy vidékre kiterjedő kamara eddigi szűk helyiségéből a saját tulajdonát képező, célszerű berendezésével minden igényt

— Derék fiu vagy! Szervusz!

* * *

Skerlitz hadnagy a katonai lövöldében lelőtte ellenfelét, a vén prókátort. Jókedvében volt a kis hadnagy és csak jobb karját zuzta szét golyójával a parasztnyuzónak.

A kis bánáti városban élénken tárgyalták a szomorú esetet. Még polgárokörökben is a kis hadnagy mellett nyilatkozott meg a rokonszeny, aki ebben az egészségben a leggavallérosabb magatartást tanusította.

Részben sajnálták is a hadnagyot, mert nyilvánvalónak látszott, hogy a párbajgy. amelyet nyilvános botrány előzött meg, a hadnagyra szomorú befejezést fog nyerni.

Willibald von Skerlitz hadnagy ugyanis jegyben járt egy felső-sziléziai lengyel főurnak, Boritovszky János bárónak leányával, a buzavirág szín szemű Dalmával. A keserű lengyel köztudomás szerint szigorú elveket vallott és bizonyos volt, hogy kifogja adni az utját a lánya vélegényének, ha értesül a párbaj botrányos előzményeiről. Mert Skerlitz hadnagy Dimitrovics kapitány barátjának, a szépséges szép Lóriért rögtönözte a botrányt.

Az ügyvédbálon ugyanis a szép Lórit, akinek viszonyát a nagy vörös ráccsal ismerték, feltűnően elhanyagolták a gavalérok. Szinte tűntettek a figyelmetlenségükkel, ami már magában is fölfalarta a jólelkű Skerlitz hadnagy vérért, aki bolondulásig szerette kapitányát, a vörös ráccot. A nővel szemben tanusított

udvariatlanság különben is minden esetben dühre ingerelte volna.

Igy aztán mikor hajnaltájon a bálterem egyik szomszédos különszobájából kihallotta a vén prókátort sértő megjegyzését, amely a szép Lóriról vonatkozott, a hadnagy meglepedkezett magáról. A vén prókátort ezt mondta:

— Még nem vezették ki innen a markotányosnét. Mégis szemtelenség! Az én időmben az ilyen személyt kitanusítottatták volna a szalából!

Erre a megjegyzésre argumentált Skerlitz hadnagy pezsgős üvegekkel.

A kis hadnagy a párbaj után erősen szorongott. Szerette volna ha sem a vörös rácz, sem a felső-sziléziai lengyel várur nem tudnak meg semmit a párbaj okáról. A kapitány előtt gyöngédségből akarta eltitkolni, a keserű lengyel elől pedig saját jól felfogott érdeke miatt. A szigorú lengyel bizonyára visszaküldené a lánya jeggyűrűjét.

A párbaj igazi oka harmadra megis eljutott a vörös rácz füleihez. A fenevad dühöngött:

— Te gyermek — rohant rá a hadnagyra és szeretettel megölelte — mért nem szóltál nekem erről az ostobaságról. Lekaszabtam volna az egész ügyvédbagázt!

— De kapitány! Ez az én ügyem volt...

— A fenét! Most már mit csinálsz? Mi? A jövendőbeli apósod kitalád! Hiszen Lórit erősen kompromitálta a hozzám való vonzódása.

— Nekem kötelességem volt a sértést megtorolni.

A vörös rácz elérzékenyült.

— De édes fiam, te csak nem lehetsz áldozata a nemes szivednek. Ezt nem engedhetem. Az a bolond lengyel pedig nem ismer pardont.

— Jöjjön, aminek jönnie kell!

Dimitrovics kapitánynak kidagadtak az erek a homlokán. Erősen gondolkodott s a gondolkodás miatti gyötrelmet kiült az arcára.

— Atkozottul bolond helyzet ez, fiam! — nyögte ki aztán elkényszeredve — Ilyen nagy adósod én nem lehetek. Itt a boldogságról van szó!

A kis hadnagy szeme elborult. Titokban sohajtott egyet s aztán erőltetett vidámsággal mondta:

— Kazonadolog!

A kapitány felfohászodott.

— No hát segítünk rajta fiam!

* * *

Másnap Dimitrovics kapitány levelet menesztett Felső-Sziléziába, Boritovszky János báróhoz. Maga írta meg a botrányt és a párbaj lefolyását s végül áradozó szavakkal festette le a kis hadnagy gavalléros viselkedését. Levelét így végezte:

— Bármit is irjanak mások méltóságodnak, sziveskedjék tudomásul venni hogy a szép Lóri menyasszonyom, akit az ősszel feleségül veszek, Skerlitz hadnagy tehát a menyasszonyomat védte meg, ami minden uri embernek, kivált ha barátunk, kötelessége.

És Dimitrovics kapitány, csak hogy megmentse a kis hadnagy boldogságát, feleségül ve te az özvegyet.

kielégítő épületbe költözhetett át. Díszesre s örök emlékezetre tették méltóvá magukat a kamara lelkes tagjai, hogy e nagyszabású épülettel oly nagy súlyt kölcsönöztek a szellemi téren oly nagy sikereket felmutatható társulatnak.

A székház felavatásának nagy érdeklődésre számítható ünnepélye szeptember hó 14-én lesz, melyre vonatkozólag Szávay Gyula titkár most küldte szét a meghívókat. Ugyanezen alkalommal nyitják meg a Debreczenben oly rég nélkülözött iparmuzeumot is. A mennyiben a székház felavatásának ünnepélye egybe lesz kötve az országos kereskedelmi és iparkamarai gyűléssel az ország minden részéből idesereglett kamarai tagok jelenlétében történik meg az ünnepélyes felavatás.

Ez épülettel Debreczen város egyikét nyerte a legszebb épületeknek s a Debreczeni Kereskedelmi- és Iparkamara büszkén tekinthet ez alkotására.

(Napirend.)

A székházavató ünnepnek s azzal kapcsolatban a hazai Kamarák debreczeni országos gyűléseinek napirendje szeptember hó 14, 15 és 16-án következő:

Szeptember 13-án

1. A délutáni és esti vonatokkal érkező vendégek találkozása esti 8 órakor az „Angol királynő” termében.

Szeptember 14-én.

2. Délelőtt 9 órakor ünnepi gyűlés a kamara tanácskozó termében.

a) A kamarai székház felavatása.

b) A kerületi iparmuzeum megnyitása.

3. Délelőtt 11-kor a kamarák VI. országos értekezletének megnyitása s a tárgyalások megkezdése.

4. Déli 2 órakor ebéd a „Bika” szálló nagytermében.

5. Délután 6-kor találkozás a Nagyerdőben. Vaesora az erdei „Vigadó”-ban.

Szeptember 15-én.

6. Délelőtt 8—11-ig az országos értekezlet folytatása és befejezése a kamara székházában.

7. Déli 12 óra 17 perczkor a vasúti vendéglőben elköltött gyors ebéd után elutazás Máramaros-Szigetre.

8. Délután 4 óra 44 perczkor megérkezés M.-Szigetre. A város megtekintése. Színházi előadás. Társasvaesora.

Szeptember 16-án.

9. Reggel kirándulás Rónaszékre, Szlatinára, Nagy-Bocskóra, bányák és nagyipari telepek (n.-bocskói vegyigár) megtekintése, ebéd M.-Bocskón, délután Bocskóról visszautazás Debreczenbe vagy haza. Debreczenbe érkező m. t. vendégeink szept. 17-én megtekintik a városi ipartelepeket vagy a Hortobágyot.

(A m.-szigeti kiránduláson való részvételre nézve szíves értesítést kér a kamara, hogy a résztvevők száma felől tájékozva lehessen.)

Az országos gyűlés tárgysorozata.

Tárgysorozat:

1. Az ország gazdasági önállóságának kérdése. Előadja: Szentgály István dr. a miskolci kamara titkára.

2. A megrendelések gyűjtését szabályozó (1900. XXV.) törvény. Előadja: Marschal Lajos dr., az aradi kamara titkára.

3. Kivitelünk fejlesztése és tarifáink. Előadó: Szántó Győző, a debreczeni kamara beltagja.

4. A házalási-ügy törvénykezési rendezése. Előadó: Mága János, a temesvári kamara titkára.

5. A vidéki központok megerősítése. Előadó: Huzella János, a nagyváradai kamara elnöke.

6. Iparfejlesztési kérdések.

a) A kisipar. Előadó: Kulinyi Zsigmond, a szegedi kamara titkára.

b) A nagyipar. Előadó: Sarkadi Lajos dr. a nagyváradai kamara titkára.

7. A mezőgazdasági termékek és ezikkek hamisításáról szóló 1895. XLVI. t.-ez végrehajtásának visszasságai. Előadó: Kireknopf Frigyes a soproni kamara titkára.

8. Kamarai belső ügyek.

a) A szakirodalmi alap. Előadó: Kulinyi Zsigmond, a szegedi kamara titkára.

b) A teljes portómentesség kérdése. Előadó: Gámán József, a kolozsvári kamara titkára.

c) A törzskönyvi nyilvántartások. Előadó: Szávay Gyula, a debreczeni kamara titkára.

Debreczen város rendkívüli közgyűlése.

Második nap.

Saját tudósítónktól.

Debreczen, augusztus 8.

Tegnap folytatta és be is végezte a városi törvényhatósági bizottság a rendkívüli közgyűlés tárgysorozatának megvitatását. Alig egy néhány buzgólkodó városatya jelent meg a folytatólagos közgyűlésen, a mely rövid egy óra hossza alatt végzett is a munka-annyal.

A rendkívüli közgyűlésről tudósítónk a következőkben számol be:

Puky Gyula főispán megnyitván a közgyűlést, áttért a bizottság esütörtökről elmaradt napirendi ügydarabok megvitatására.

A számvevőség és házipénztár működésére felügyelő bizottságba Szántó Sámuel dr. helyébe Nagy Lajos drt. választotta meg a közgyűlés. A világitási bizottságban Garda Dezső államvasuti fűtőházi főnök lett a Balogh Mihály utóda.

Az esküdtképes egyének kiválasztását eszközölő bizottság tagjai lettek: Dobiecki Sándor, Lengyel Imre és L. Nagy Bálint.

Simonffy Imre kir. tanácsos, polgármester jelentése, Hajdu Gyula tanácsnok felebbezése és indítványa fölött és annak a szeptemberi közgyűlésre való kitűzése jóváhagyatott.

A nemzetközi diákszövetség debreczeni kirándulását 1500 koronával javasolta segíyezni a tanács s a közgyűlés elfogadta az előterjesztéseket.

A katonai elszállásolás céljaira 1500 korona póthitel engedélyeztetett.

Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester a III-ad osztályu kereseti adó kivétel bizottságba K. Tóth Sándort és Váray Jánost küldötte ki bizalmi férfiakul. A bizottság ezt is jóváhagyta.

Nagyobb vita kerekedett a következő tárgynál, mely Tassy Károly palafedőmester felebbezése volt a legutóbbi árlejtés alkalmávali mellőzése mellett. Varga Lajos dr., Abrahám László tiszti főügyész és mások szóltak a tárgyhoz, végre a közgyűlés 24 szóval 16 szvazat ellen elvetette a felebbezést és jóváhagyta a tanács intézkedését.

A közgyűlés legutolsó tárgya Szarka János, kegydíjazás iránti kérvénye volt. A törvényhatósági bizottság helyt adott az indokolt kérelemnek.

Ezzel a tárgysorozat kimerülván, az elnöklő főispán berekesztette a két délutánt igénybe vett rendkívüli közgyűlést.

A király unokája.

Liptómegeyében.

— Saját tudósítónktól —

Rózsahegy, augusztus 8.

Immár a második nyarat tölti közöttünk királyunk unokája: Erzsébet Mária Augusztá bajor kir. hercegnő férjével Seefried Ottó báróval és három kis gyermekével.

Néhány év előtt ugyanis utazás közben Seefried bárónak nagyon megtetszett Rózsahegy vadregényes vidéke, mely egy darab romainticizmus, teli váromladékokkal, erdőkkel, patakokkal, hegyekkel és völgyekkel. Méltó arra, hogy boldog emberek esöndes fészket építsenek maguknak ott a természet szinompás ölében. És a báró első látogatásának hatása alatt megvette Porubszky volt törvényszéki elnöknek nyaralóját, a melybe családjával együtt azonnal beköltözött, s a nyarat ott töltötték.

A nyaraló gyönyörű helyen fekszik Rózsahegy közelében s a Csebrád hegy tövében. Ez a vidék valószínű muzeuma a mult századok emlékeinek. Ugyszólván minden kis fűszálhoz, minden kődarabhoz fűződik egy-egy emlék vagy monda, melyeknek nagy része Mátyás király idejéből való.

Seefried bárók nyaralója voltaképpen Likavka kisközséghez tartozik, melynek közvetlen közelében egy hatalmas sziklarom tetején a Likava vár romjai láthatók.

E vár alapítását a mesebeli Moynurót király idejére teszik.

Valószínűbb azonban amaz állítás, hogy azt a templariusok, kiknek birtoka volt e vidék, védelmükre építették. Róbert Károly királyunk Likavát uradalmával együtt Donch mesternek ajándékozta. 1312-iki oklevele az akkor már meglevő várról szól. A Donch nemzetség kihaltá után a XV. század elején Gara Miklós birta, majd a huszitáknak lett Liptóban egyik főfészkké, egy időben a hírneves Komoróczy Péter parancsnoksága alatt. A husziták legyőzése után Hunyady Mátyás király fiának Corvin János lip-tói hercegnek adta, kinek idejéből való a várban volt Hunyady czimerek. 1496-ban Szapolyai István kerítette kezére a várat, melyre családja 1506-ban donációt is kapott. Az I. Ferdinánd és Szapolyai János közötti harcokban Katriauer fölégette Likavát, mely a Szapolyai féle uradalmakkal együtt a Thurzó családra szállott. Majd többször képezte adás-vevés tárgyát. 1561-ben Pekry Lajos vette meg. Özvegye révén Báthory Andrásra szállt, a ki azt 25.000 forintért

Krusith Jánosnak zálogosította el. Ettől leányágon 1580-után Illésházy István és utódainak birtokába jutott. Illés György Thökoly Istvánnak adta el 1650-tájan 50,000 forinton és 1000 aranyon, Thökolyék korában élte a vár fénykorát, de ez rövid ideig tartott, mert 1670-ben hosszabb ostrom után Heisler tábornok által a király részére elfoglalva, a kamara birtokává lett, melytől Széchenyi György esztergomi érsek 1690-ben zálogba vette. Halála után ismét a kamaráé, amíg 1707-ben II. Rákóczy hadai el nem foglalták, az akkor már igen megviselt várat, mely 1711 után ismét királyi kézre kerülve, többi váraink sorsába osztozott s átengedett a pusztulásnak. — Az egykor hozzá tartozott uradalmak ma legnagyobb részben kincstári birtokok.

Ezen a történeti nevezetességű földön telepedett meg s itt lakik az év virágzatakában Seefried báró és családja.

Mint már említettük: a báró család tavaly ieltette itt az első nyarat, még pedig oly kellemesen, hogy az idén már kora rózsanyitás idején siettek vissza villájukba, a melyet ezuttal nyolcz helyiséggel kibővítettek.

A nyaraló most tizenhét helyiségből áll, a melyek közül tíz (művészi egyszerű butorral berendezett) szoba az emeleten van egy kényelmes fürdőszobával, míg a földszintet a cselédség lakása, továbbá a konyha éléskamra és mosóhelyiség foglalja el.

A bárócsalád szolgálatában van egy francia bonne, komorna, inas, kertész, dajka, szakácsnő, konyhaleány és kocsis. Hoztak magukkal egy pár hintó lovat és egy gyönyörű telivér paripát, a melyen bravurosán lovagol a báróné, mint egykoron a mi drága, megboldogult királynénk, az ő fenséges nagyanyja, a kitől a mély érzést és a költői lelket is örökölte. Ő is rajong a természetért. Férjét, a ki szenvedelemmel üzi a tetet-lelket acélező sportot: a vadászatot, gyakran elkíséri kirándulásaira, a miben épen nem gátolja őket a rossz időjárás. Már ismételtén megtörtént, hogy a báróné szakadó esőben, körül feltűzött ruhában, esőernyő alatt gyalogolt be a városba, még pedig minden kíséret nélkül, mint ahogyan kíséret nélkül a piacra is eljárógatott már s vásárolt egyet-mást a kisvárosi boltokban.

Miként a báróné, azonképen a férje is kerül mindenféle czeremóniát. Ha köszöntik őket, a legszivesebb nyájassággal viszonzozzák azt, sőt beszélgetésbe is elegyednek a szembejövővel. Mikor a báróné megérkezett, csupán egy dajkát hozott magával, a ki tíz hónapos legkisebb leányát, Valériát ápolja, míg ő a két nagyobb leánykát gondozza. Érkezésekor Seefried báró fogadta a vasuti pályaházban, a honnan úgy mentek a nyaralóba, hogy saját hintójukon a báró ült nejével, őket pedig egy bérkocsin a dajka követte a három kis babával.

Napsugaras időben gyakran látni a bárónét, a mint leánykaival a villa előtt sétál. Senkise mondaná, hogy ez az egyszerűen öltözött hölgy Ausztria császárnak és Magyarország királyának unokája. Nemes vonásu arcán a boldogság tükröződik vissza, valahányszor gyermekeire tekint, ezokra a földönjáró angyalokra. A legidősebb bárókisasszony legnagyobb örömét abban leli, ha a nyaraló előtt levő virággyakat órahoszat öntözheti. Olyan ilyenkor ez a kis angyal, öntöző kannával a kezében, mint a tótára való czukorbaba.

Seefried báróék a környékbeli uri családok némelyikét még látogatásukkal

is megtisztelték. Rakovszky István országgyűlési képviselő, csász. és kir. kamarás családjával érintkeznek a legsűrűbben, továbbá úgy a mult évben, mint az idén is, meglátogatták ifj. Andaházy Pál főszolgabírókat madocsányi kastélyukban, a hol a kedves és nagymivelt-ségű Andaházyval igen jól találja magát királyunk unokája.

A nép nagy tisztelettel van a bárócsalád iránt, főképen a mióta megtudta, hogy minő szoros családi kötelék fűzi a volt Porubszky-féle villa új tulajdonosait országunk uralkodójához.

Epizódokban nincs hiány, a mik a báróné gyöngéd és nemes lelkét jellemzik.

A báróné rendkívül megszerette a magyarokat s ki is jelentette, hogy boldognak érzi magát Magyarországon.

Es hogy valóban szereti népünket és nyelvünket, azt ama cselekedetével is igazolja, hogy Horváth János idevaló lelkészről szorgalmasan tanulja a magyar nyelvet.

Azt mondják, hogy a báróné ki-mondhatatlanul örül annak, ha egy mondatot helyesen tud magyarul elmondani . . .

Isten hozta őt családjával együtt közzénk!

Berlinből — Debreczenbe.

Tudományos gömbök a levegőben.

Saját tudósítónktól.

Debreczen, augusztus 8.

Egy német tudományos intézet érdekes kísérletezéseket rendez a jövő héttől kezdve Európaszerte. A kontinens részében a levegő magas rétegeinek melegsége, víztartalma és egyéb fizikai tulajdonságainak megismerésére szolgálnak a nagyszabású tudományos eksperimentálások, melyek ügyében tegnap a belügyminiszter fontos rendeletet küldött Debreczen városának és az ország összes törvényhatóságainak.

Az Aeronautisch Observatorium Reinickensdorf bei Berlin" ezimet viselő porosz tudományos intézet aug. 14-étől, csütörtöktől kezdve, minden hét csütörtök napján, Európa több államának számos pontján, így Magyarországon is megfelelően felszerelt léggömböket bocsát föl, hogy azok segítségével a magasabban fekvő légrétegek összetételéről, fizikai tulajdonságairól ismereteket szerezzen.

A léggömböket a különböző helyeken egyszerre bocsátják föl s azok belül sajátos szerkezetűek. Egy olyan óragép van minden léggömb belsejében, mely minden perczen mutatja a légréteg magasságát, egy másik, az ugynevezett termograf pedig a melegséget méri, egy harmadik a levegő víztartalmát, nedves-ségét, úgy hogy a léggömb megtanít rá, hogy a légréteg bizonyos pontján, bizonyos magasságban mennyi a levegő hő-tartalma, víztartalma és egyéb fizikai tulajdonságai.

Nagyon fontos dolgok a kísérletezések sikerültsége szempontjából, hogy ezeket a léggömböket, melyeket tudományos néven Saimultán-féle léggömböknek neveznek, hogyan kezelik azon a helyen,

ahol alászállottak a földre. Erre nézve tartalmaz utasításokat az a belügyminiszteri rendelet, mely ma érkezett meg Debreczen városához.

A kezelés módja a léggömbök természetétől függ. Vannak olyanok, amelyeket a leesés pontján egyszerűen valamely élőfához kötnek, máskor meg esőtől elzárt helyen kell elhelyezni a gömböt és persze gondosan ügyelni arra, — hogy a benne levő készülék vagy a külső részen látható jegyek épségben maradjanak. A gömböket a föleresztés alkalmával különböző jelvényekkel, papírral, selyemmel, vászonnal jelölik meg, melyeket szintén épségben kell tartani a megtalálónak.

Aki egy ilyen léggömböt, amelynek leesési helye persze mindig bizonytalan, felfog és azt az utasítás értelmében gondosan és szakszerűen megőrzi, azt a font említett tudományos intézet husz márkáig terjedhető jutalomdíjban részesíti azonkívül, hogy az illetőnek kész költségeit is megtéríti. A föltalálónak a léggömb fölfogás helyéről és pontos idejéről táviratilag kell értesítenie a kísérletezést rendező porosz tudományos intézetet.

A rendőrség a belügyminiszter rendeletének úgy tesz eleget, hogy a lakossággal hirdetményrel és dobszó útján közli azokat a tudnivalókat, amik e nagyszabású tudományos kísérletezések sikere érdekében a léggömbök fölfogására vonatkoznak.

Mert kivált nálunk, Magyarországon bizony sajnálatos tény, hogy nem csak a nép fiainak, de meg az intelligens közönség jó részének sines az efféle tudományos kísérletezések értéke és becséle iránt megfelelő érzékük.

UJDONSÁGOK.

Válópör, a mely csókkal végződik.

Az utolsó váltókereset.

Egy jeles fiskálishoz, akiről az is tudva van, hogy a kávéház és egyéb járuléka kedvéért elhanyagolja kissé bájos feleségét, köszönés nélkül állított be a napokban egy asszonyka durezásán, erősen izgatott állapotban. Az ügyvéd, ki három hét óta a szalmaözvegység kellemét élvezte, megdöbbenve ismerte fel feleségét s a váratlan meglepetéstől alig tudott szóhoz jutni.

Az asszonyka ellenben ugyancsak beszélt s erősen hangsúlyozott beszédéből igen könnyen megérthette, hogy a viszontlátás örömei helyett családi perpatvar átkos fellegei tornyosulnak feje felett.

Végre hosszú pauzát tartott a váratlanul megérkezett hitves s letéve a csomagot, megtörülte izzadságtól gyöngyöző homlokát.

Az ügyvéd élt az alkalommal s igyekezett másra terelni a beszéd fonalát.

— Mikor jött haza a fürdőből? És miért nem értesített?

— Csitt! — pattogott az asszonyka. Hallgasson és figyeljen ide! Válni akarok és pedig tüstént!

— Aagy ugy! Igen helyes!
 — Ennek igen örvendek.
 — És mi lesz válásunk oka?
 — Még kerdi, s tettet magát, mintha nem tudná. Mi volna más, minthogy maga közönséges trottili, gyáva, sohasem volt jó férj, s térfi lenni egyáltalában nem is tud.

— Az okot már hallottam, de ki lesz az ügyvédje?

— Ki lenne más, mint maga!

Az ügyvéd majd hanyat esett a meglepetéstől s e hirtelen kijelentésre alig bírta rendezni a gondolatait.

— Hát miért nem szólt? Talán nem akarja elvállalni az ügyet. Mi?

— De hisz ez lehetetlen.

— Ugyan ne mondja már! Így akarom. akarom . . . és punktum!

Az ügyvéd először látta ily akarat-erősnek feleségét és a neki pirult menyecskét szemlélve, még eddig soha nem érzett melegség járta át keblét is arra a gondolatra, hogy ez a nő az ő hitvese vére örülten tombolni kezdett. Alig bírta fékezni szenvedélyét s szeretete volna magához szorítani a durezás kis asszonykát.

Végre mégis erőt vett magán s cselhez folyamodott, eltökélve, hogy bármily áron is, de meghódítja az eddig ugyan csak elhanyagolt hitvest.

— Helyes! Hát amint kívánja asszonyom, még a mai nap folyamán megindítom a válópert.

— Igen jó lesz! . . .

— Azonban kénytelen vagyok figyelmeztetni, hogy nálam a válókereset megindítása csóktól van függővé téve, mely alól, sajnos, de önt sem menthetem fel asszonyom!

— És mikor kell a csókot megadni?

— Miért kerdi?

— Szeretnék e ceremónián tulesni, mihamarabb.

— Hát ez az eddigi uzus szerint a kereset beadása előtt történt minden esetben, a mikor klienseim a csókkal jogosítottak fel a védelemre. Most azonban hajlandó vagyok tüstént leszámítani.

A menyecske odatartotta biborpiros ajkát s a meglehetősen hosszú csók után halkan rebegte:

— Nem is gondoltam, hogy tud férfi is lenni?

... Pár nap mulva árnyékos lugasban ültek együtt boldogan s most már tudj' Isten hányadszor újra szóba került a válópor.

— De ugy-e édesem, nem fog több válókeresetet elvállalni senkitől?

— Nem! Mert az utolsóból levont konkuzvenzia romba döntötte összes hypotheziseim!

— Ugyan miért!

— Hát válókereseteim mindannyian csókkal kezdődtek! Azonban ez a legsikertelenebb és utolsó — csókkal végződött.

Debreczen — Kossuth emlékének.

A Kossuth-ünnep rendező-bizottsága ü l é s e.

A legigazabb magyar születésnapjának százados évfordulójára készül a nemzet. Országos ünnepség lesz a fővárosban, de ünnepet ül külön a vidék s így Debreczen is, hogy kegyelettel adózzon a szabadság lánglelkű apostola hervadhatatlan emlékezetének.

Simonffy Imre kir. tanácsos, polgármester tegnap délután öt órára hívta

egybe a városház dísztermébe az ünnep-rendező bizottságot. Megjelentek az elnöklő főispánon kívül: Komlóssy Arthur, Körner Adolf, Illésy Gyula, Bakonyi Samu dr., Máyer Emil, K. Tóth Sámuel, Kulcsár Endre és Varga Lajos kr.

Az értekezlet rövid elnöki megnyitója után Komlóssy Arthur főjegyző olvasta föl a mult közgyűlési határozatot, mely az ünnepség rendezését egyhangulag mondta ki. Utána Bakonyi Samu dr. szólott és hazafias, szép szavak kíséretében tette meg az ünnepre vonatkozó indítványait. Az általa és Varga Lajos dr. bizottsági tag által előterjesztett propositiók szerint Debreczen szeptember 14-én vasárnap ünnepelne. Az ünnep díszközgyűléssel lenne egybekötve s a díszközgyűlés elhatározná, hogy Kossuth monumentális szobrát mielőbb felállítja és e nemes czélra tiz éven keresztül évi 10,000 koronát vesz föl a költségvetésbe, a mi csatolva a már létező és a jövőben is növekvő alaphoz, elegendő lenne a szép terv megvalósítására.

Az ajánlattevők előbb rendkívüli közgyűlés összehívását tartják szükségesnek, hogy az ünnep kellőleg elkészíthető legyen. Népünnepélyek, istentiszteletek, kivilágítás, örömtüzek és nagy jótékony czélú bál képezik még nagyjában az ünnep programját, mely részleteit albizottságok lesznek hivatva kellőleg kidolgozni.

Az értekezlet általánosságban hozzájárult az előterjesztésekhez s az egybehívandó rendkívüli közgyűlés elé viszi a maga indítványait.

* Debreczen állategészségügyi körzetei.

Tegnap czikkünkre vonatkozólag illetékes helyen pótlólag még a következő — információkat és az általunk írottakat megerősítő fölvilágosításokat nyertük: Az állategészségügyi körzetek felállításának ügye 1898-ig vezethető vissza. Király Gyula tanácsnok ekkor értekezett először ez ügyben Lestyánszky miniszteri tanácsossal s hogy hamarabb nem jutott dűlőre a dolog, annak az osztrák kormány ez ügybeni makaessága volt a főoka. A miniszter jóváhagyó döntése — mint írjuk is, június 13-án kelt, végrehajtása azonban közérdekből csak októberre várható. A kilencz körzet felállítása ad is egyébként annyi munkát, hogy hamarabb keresztülvihető nem volt.

* Schauch püspök emlékezete.

Ma harminczadik napja, hogy Nagyvárad feledhetetlen emlékü bibornoka örökre lehunyta szemeit. E napon, a mely sajátos véletlen folytán a boldogult névnapjának vigiliája is, Vinkler József káptalani helynök rendeletéből az egész egyházmegye területén ünnepélyes requiemet tartatnak. A debreczeni róm. kath. egyház, a melynek az elhunyt jöltevője volt, szintén részt követel magának e gyászos emlékezetből. Miért is a helybeli róm. kath. templomban ma d. e. 9 órákor nagy gyászistentisztelet fog tartatni. Ezen megjelennek a róm. kath. hitközségi és iskolaszéki választmány; a főgimnáziumi bizottság és tanári-kar, a szent László daleyvesület. Képviseltetését bejelentette a helyőrségi tisztikar is.

* **Értekezés a siketnéma iskola ügyében.** A vármegyeház nagy tanástermében értekezlet volt tegnap délelőtt a Debreczenben felállítandó siketnéma iskola tárgyában. A gyűlésen az elnöklő főispánon kívül jelen voltak: Rásó Gyula alispán, Vecsey Imre, Körner Adolf, Oláh Károly, Bakonyi Samu dr., Veszprémy Zoltán, Péntes Sándor, Nagy Sándor, Rásó István, Rásó János, Szabó Lajos ey. ref. lelkész, dr. Hegedüs Pál, Konez Akos, Kenézy Gyula dr., Brunner Lajos dr. és Söll Kálmán dr. A főispán megnyitva a gyűlést, üdvözölte a megjelent tagokat, majd felkérte Oláh Károlyt, hogy olvassa fel az alapszabálytervezetet. A tervezethez többen hozzászóltak és némi stiláris módosításokkal helyben is hagyta az értekezlet. Az alapszabálytervezetet egy szeptemberben összehívandó közgyűlés elé fogják terjeszteni, de előbb kinyomatják és a gyűlés előtt szétküldik az egyes tagoknak tanulmányozás végett. A közgyűlés után a tervezetet jóváhagyás végett felküldik a miniszternek. Az értekezlet délbea 12 órákor ért véget.

* **Debreczen város pénze.** A városi törvényhatóság egyik nemrég tartott közgyűlésén elhatározta, hogy a házi és gyámpénztári fölösleget, melyet törvényes biztosíték mellett nem gyümölesöz-tethet a helybeli pénzintézeteknél helyezi el. A belügyminiszter jóváhagyó döntése ez ügyben tegnap érkezett le városunk közönségéhez.

* **A régi bankók.** A régi öt- és ötvenforintosokból immár oly kevés példány van forgalomban, hogy a rógiséggyűjtőknek is nehéz lesz majd ilyen államjegyet szerezniök. A hivatalos kimutatás szerint június hónap végével már csak negyedfélmillió forint értékű államjegy volt forgalomban, mely összegnek jelentékeny része az elveszett, megsemmisült és így beváltás alá soha nem kerülő jegyekre esik. Az év végéig tehát a régi öt- és ötvenforintosok egészen kikerülnek a forgalomból.

* **Hitelesítő közgyűlés.** A két napig tartott rendkívüli közgyűlés jegyzőkönyvét ma délután hitelesítik. Puky Gyula főispán délután négy órára hívta egybe a hitelesítő közgyűlést a városháza kis tanástermébe.

* **A epkevadász.** Budapest előkelő pénzkörében sokat mulatnak most a következő történetkén: Tarasp fürdőhelyen egy előkelő fővárosi bank igazgatójának ott üdülő felesége a napokban séta közben egy eléggé tisztességes ruhájú urral találkozott az erdőben, a ki lepkefogó-hálóval és egy doboz szebbnél-szebb, gombostűre tűzött pillangóval járt. Az igazgató az hitte, hogy az idegen hivatásos lepkegyűjtő, a ki áruba bocsátja zsákmányát s megkérdezte, nem adna-e el neki néhány szebb pillangót jó pénzért kis fizetésért, a ki nagy gyűjtő. Az idegen ndvariasan sajnálkozott, hogy a kérést nem teljesíti, mert ő csak magának gyűjt. Az igazgatóné később elbeszélte esetét egy ismerősének s rámutatott a lepkehálós idegenre, a ki éppen mellettük haladt el.

— Ohó, — felelte az ismerős ur, mikor az igazgatóné megjelölte idegent észrevette — már azon nem csodálkozom, hogy az az ur nem kereskedik lepkeivel. Annak az urnak, hál' Isten, nincs arra szüksége; — az az ur Rothschild lord Londonból.

* **A cigányasszony és a szatócs.** Hogy az üzleti konkurrenzia mennyire elvakítja az embereket, arra eklatáns például szolgál egyik debreczeni szatócs-üzlet esete. A varázsló cigányasszony beállít

a szatóciboltba s ott titoktartás pecsétje alatt elmondja a szatócs feleségének, hogy ő megtudná a boltot babonázni úgy, hogy a környékbeli szatócs-üzleteket mind osthagynák a vevők és egytől-egyig mind ebbe a boltba járnának vásárolni. A természet nagy titkaiban láthatatlan szellemek a szabadban élő kóbor cigányokat avatták be, innét származik az elnevezésük is, a *varázsló* cigány. Ha nem bírának Faraó ivadékai emberfölötti erővel, honnét származnék az ős időkből eredő elnevezés? Egy csomó kártya volt a kezében s elkezdte rakosgatni. A szatócs felesége csak mosolygott és nem hitt a cigányasszony szavainak. A kártyákból olvasván, olyan dolgokat mondott a füstösképű némbér, a mik fölkeltek a szatocsné figyelmét. Családi körülményeiről beszél. Ehhez az adatokat természetesen előzőleg a szomszédoktól tudakolta ki. Lón ámulás, bámulás. Ennek az asszonynak mégis bűvös ereje van. Szóbeszédben eredt vele a boltosné és meg is alkudott vele. A cigányasszony hat koronát kért munkadíj fejében s a babonás műtéthez az összes élelmi szerekből 2—2 kilót, azzal a kijelentéssel, hogy ezeket az árukat ki kell neki vinni a városon kívül oda, ahol az utak keresztezik egymást, éjjelkor imát kell fölöttük mondani s vérrrel harmatozó vasfüvet kell minden áruba vegyíteni. Másnap visszahozza az összes élelmiszereket, a melyek az üzletben örökre megőrizendők. A meddig ezek a megbüvölt áruk az üzletben lesznek, addig folytonosan özőnlík a vevő s a szomszédos boltokba egy lélek se jár vásárolni. A szatócs felesége rendszeresen kimérte a 2—2 kilós csomagokat s a cigányasszony csak úgy görnyedt a nagy teher alatt. Elment, vissza azonban maig se tért. Jellemző, hogy a felvilágosodottság mai korszakában is megeshetik ilyen bolond eset.

* **Holt pont.** Az esztendő, vagy a hogy újabb mondani szokás, a szezon holt pontra jutott. Elég későn. Más rendez évben már jóval előbb, július derekán megcsinálják a lapok az obligát holt-tányvilvánítás szertartást, melynek logikai következménye a felelőtlen, vakmerő kacsázás, az újságírói fantázia olyatén kiesapongása, a miért télviz idején rövid uton fej- és jószágvesztésre ítelné a szerkesztői vészbiróság a bizalommal csufosan visszaélt riportert. Most és inntentul vagy két hétig szabad a vásár. Egyszóval, arte legis benne vagyunk a kánikulában. Nemi szeszszesziós merészséggel egyszerűen kinevezhetnök a holt pontot holt vonalnak.

* **A relytéjes gyujtogató.** A Vendégutczai relytéjes tüzeset dolgában *Bardócz András* rendőrbiztos hosszú jelentésben számolt be a főkapitánynak a nyomozás eddigi eredményéről. E szerint a négy izben történt gyujtogatást egy *Uri Erzsébet* nevű 16 éves lány követte el, a ki a kihallgatás folyamán zavart feleleteivel is erősen maga ellen irányította a gyanút. A rendőrség az előzetes nyomozást befejezve, az ügyet most átteszik a vizsgálóbíróhoz.

* **Július és augusztus:** Miért van augusztus havának és július havának is 31 napja? Bizonyára sokan vannak, a kik e kérdésre nem tudnak válaszolni, megmondjuk tehát. Augusztus hónapja, amely a mostani időszámítás szerint nyolczadik hónapja az évnek, a régi rómaiaknál, akiknél márcziusban kezdődött az esztendő, a hatodik nap volt, innen volt a neve is. Sextilis.

Ezt az elnevezést megtartotta ez a hónap egészen addig, a míg Augusztus császár számos szerencsés esemény emlékére, amelyek ebben a hónapban érték, a saját nevével el nem nevezte Augusztusnak. Az effajta hízélgés Julius Caesar alatt kezdődött, akinek nevével Quintilius havát nevezték el júliusnak. A hatalmas Caesar híuságának hízélgés ez a dícsőség. Minthogy azonban Sextilis havának, a mai augusztusnak csak 30 napja volt, míg július havának 31, emélfogva elrendelte a szenátus, hogy augusztus hónapjában is 31 napja legyen. Nehogy Augusztus császár valamiképen mögötte maradjon Julius Caesarnak. Miután annyi hatalma azonban még a római szenátusnak sem volt, hogy az esztendőt egy nappal megtoldhatta volna: a szükséges egy napot a februártól vette el. Az ekkor elrendelt beosztás van érvényben még ma is.

* **Gyanus haláleset.** *Kis Gábor*, kismacsi gazda azt jelentette tegnap este hét óraker a rendőrségen, hogy az ő tanyáján, egy szalma boglya alatt halva lelték meg *Kovács Imre* 64 éves napszámost. *Kovács* asztagrakó napszámoknak szegődött be *Kis Gábor*hoz és már két nap óta panaszkodott a társainak az öreg ember, hogy nagyon rosszul érzi magát, de azért dolgozott, amíg estefelé egyszerre eltűnt a többi munkás mellől. Keresésére indultak és a gazda fél hat óraker meg is találta, amint az egyik boglya tövében összezsugorodva halva feküdt. A rendőrség a halál eset megvizsgálása céljából a helyszinre ment, a halottat pedig beszállították a kórház hulla termébe, ahol ma boncsolják fel.

* **A zsebtolvajok.** Most, hogy a vásár megkezdődik vasárnap, a rendőrséghez számos értesítés érkezett, melyek a zsebmetszők debreczeni látogatásáról szólnak. Ilyenkor az utazó zsebesek egész serege lepi el a várost és felhasználva a nagy forgalmat a vásárban, nagyban működnek. A rendőrség erős felügyelet alá vette a megérkezett idegen gyanus alakokat, de ez uton is figyelmezteti a közönséget, hogy óvakodjanak az ügyes zsebmetszőktől, nehogy a nemzetközi nagystilű banda Debreczenben is sikereket érjen el működése terén.

* **Egyleti orvos szabadságon.** A Zion-egylet tagjai ez uton is értesítettek, hogy *Dr. Kenyeres Elek* egyleti orvos e hó 10-től 26-ig a várostól távol lesz s ez idő alatt orvostársai *Dr. Burger Péter* és *Rózsa Mór* fogják helyettesíteni.

TÁVIRATOK.

Jókai Kossuthról.

Budapest, augusztus 8. (*Saját tudósítónktól.*) *Jókai Mór* a *M. N.* hasábjain válaszol *Hentaller Lajos* levelére, melyben kérte: hogy a készülődő *Kossuth* ünnep alkalmából rázza föl a nemzetet tespedéses álmából. Kijelenti válaszában, hogy mindenkor kegyelettel adózott *Kossuth* emlékezetének. A program, melyet a rendezőbizottság összeállított hazafias és tapintatos — mit adhatok én hozzá? kérni a költőkirály. Majd folytatja: Én vagyok a senki, a mit irok, a mit mondok — a magam sugallata. Annak idején irni fogok *Kossuthról*, úgy hogy mindenki helyesléssel fog rá gondolni

fenn és lenn: dícsőséges szent koronánktól az aratók áldott buzakoszorujáig; mert csupa igazság és érzés lesz benne.

Az angol koronázás.

London, augusztus 3. A király üzenetet bocsátott ki népéhez, a melyben a koronázás előestéjén életének e legfontosabb eseménye alkalmából kifejezést ad szívbeli örömeinek népével, a gyarmatokkal és Indiával szemben ama részvétükért, melyet tanusítottak mialatt élete veszedelemben forgott és kiemeli azt a csodálatraméltó türelmet, a melylyel a csalódás kellemetlenségeit viselték, a melyeket a koronázás elhalasztása okozott. A király köszönetet mond a gondviselésnek, mely életét meghosszabbította és erőt adott neki, hogy az uralkodó fontos kötelességeit teljesítse.

Érsek a munkásokért.

Lemberg, augusztus 8. (*Saját tudósítónktól.*) *Bilczewski* lemergi róm. kat. érsek a papsághoz körlevelet intézett, a melyben a mezei munkások sztrájkja alkalmából felszólítja a lelkészeket, hogy igyekezzenek a félrevezetett lakosságot megnyugtanni és visszatartani a keresztényekhez nem méltó cselekedetektől, valamint attól, hogy a munkások teljesíthetetlen követeléseket támasszanak. A lelkészség egyidejűleg törekedjék a munkaadókat rávenni, hogy a hol csak lehet a munkásnépnek méltányos engedményeket tegyen.

Veszedelmes égiháboru.

Csongrád, augusztus 8. (*Saját tudósítónktól.*) Hosszu ideig tartó szárazság után itt ma hajnalban nagy égiháboru volt záporosóvel, mely alatt *Kovács István* csongrádi gazda tanyáján a cséplőgéppel foglalkozó munkások közé beütött a villám. A munkások közül *Megyesi Kristóf*ot a villám agyonütötte, azonban a mellette dolgozó két munkásnak az ijedtségen kívül egyéb baja nem lett. Az eső csak rövid ideig tartott.

Véres kardpárbaj.

Győr, augusztus 8. (*Saját tudósítónktól.*) *Stupek József* budapesti hivatalnok és *Mexner Károly* itteni földbirtoke közt véres kardpárbaj volt. Utóbbi arcán súlyosan megsebesült, egyik füle tövig levágva. A páros viadal oka családi viszálykodás.

TÖRVÉNYKEZÉS.

* **Bűnügyi főtárgyalások.** A jövő héten a következő bűnügyekben tartanak főtárgyalásokat a helybeli törvényszéknél: Hétfőn, augusztus 11-én *Duczár János* és társa ellen lopás büntette. Szerdán, augusztus 13-án *Király Pál* ellen

hatóság elleni erőszak büntette. Nagy Mária ellen orgazdaság büntette. Burján Gábor ellen lopás büntette. Csütörtökön, augusztus 14-én Kaszás József ellen közokirat hamisítás büntette. Lassin Antal ellen zsarolás vétsége. Szász Lajos és társa ellen lopás büntette. Duczár János ellen gondatlanságból okozott súlyos testi sértés vétsége. Pénteken, augusztus 15-én ítéletkihirdetés.

A női szépség
elérésére, tökéletesítésére és
fenntartására legkitünőbb és
legbiztosabb a

**FÖLDES-féle
MARGIT-KRÉM**

mely vegytiszta, sem higanyt, sem olmot nem
tartalm. z. teljesen ártalmatlan, zsirmentes.

Törvényesen védve.

Ezen világhírű arckemő pár
nap alatt eltávolít szeptől,
májfoltot, pattanást, bőrráktát
(Mitesser) és minden más bőr-
bajjt. Kisimítja a ráncokat,
redőket, himlőhelyeket és az
arcotot fehérre és üdévé vará-
zolja!

Legkitünőbb óvszer a nap és szél
bőrfolyása ellen.

Ára: Kis tégely 1 kor. nagy tégely 2 kor. Margit
hőlgypor (3. féle színben) 1.20 k. Margit-
szappan 70 fl. Margit fogpép (Zahn pasta) és
Margit-arcvíz 1 kor.

A közönség megtévesztését célzó után-
zatoktól óvakodjunk.

Postán utánvétellel, vagy a pénz előzetes bekü-
ldése után küldi a készítő:

Földes Kelemen, gyógyszerész Arad.

Kapható minden gyógyszerertárban, drogeriában
illátszer kereskedésben.

Főraktár Debreczenben:

Balázs Ö. Füleki L. Kovács N.
Mihalovits, Murakózy, Rotsch-
nek V. E., Szilcz F., Tóth B.,
gyógyszertárakban. Jóna és Jóna
drogeriájában.

592/1902 P.

PÁLYÁZATI HIRDETÉS.

A debreczeni ev. ref. egyház pályázatát hirdeti a halálozás folytán megüresedett egyházi számvevői hivatalra, melylyel évnegyedi előleges részletekben fizetendő 1800 korona évi javadalmazás jár. A választás az 1906. év elején következő általános tisztújításig történik s pályázhatnak egyházközségünk azon tagjai, kik az államszámvitelből képesítettséget igazolni tudnak, vagy annak megfelelő előképzettség mellett egy év alatti megszerzésére magukat kötelezik. A kellően felszerelt kérvények 1902. évi szept. 6-án délután 5 óráig az ev. ref. egyház iktató hivatalába adandók be. A megválasztandó számvevői hivatalát f. évi október 1-én elfoglalni köteles és a debr. ev. ref. egyház tisztviselői részére létesített nyugdíjintézetnek az egyház által megállapított szabályzat szerint jogosított és kötelezett tagja lesz.

Kelt Debreczenben ev. ref. egyház bresbyteriumának 1902. évi július 6-ik napján tartott gyűléséből.

Az elnökség.

Naponta fris szedésű

sárga dinnyét

legjobb fajtákból — saját termés.

.. Készítetek legjobb izléssel kötött ..

menyasszonyi és nyoszolyólányi

csokrokat

és alkalmi

koszorukat

legsolidabb árban.

Becses pártfogásért esedezve
kiváló tisztelettel

Paezelt János

mag és virág kereskedő

Debreczen.

A piacz-utca 31. számú házban

egy bolt

a hal utcára, úgy szinte

irodának

is alkalmas, két szobás udvari lakás mellék helyiségekkel együtt azonnal kiadó. Értekezhetui Mihalovits Jenő gyógyszerertárában.

Hirdetések

a SZABADSÁG politikai napilap számára

jutányos áron

felvételnek.

Egyedül valódi angol

Thierry A. gyógyszerész-féle balzsam

Közegészségügyi hatóságilag megvizsgálva és véleményezve.

A palack felszerelése a kereskedelmi törvény védjegy oltalmába részesül.

Ezen balzsam úgy belsőleg, mint külsőleg használ és pedig: 1. még eddig el nem ért hatású gyógyszer a tüdő és mell minden betegségénél, enyhíti a hurutot, csillapítja a kihányást, eltávolítja a fájó köhögést és idült fájdalmakat is gyógyít. 2. Kiválóan használ torokgyulladásnál, rekedtségnél és Minden nyakbetegségekben stb. 3. Teljesen eltávolít minden lázt. 4. Meglepően gyógyítja a gyomorgöresöket, kólikát és szaggatásokat. 5. A könnyű székélést elősegíti és a vért valamint a vesét tisztítja eltávolítja a lépkört, a buskomorságot, elősegíti az étvágyat és emésztést. 6. Kitünően használ fogfájásoknál, odvas fogaknál megszünteti a szájbüzt, minden fog- és szájbetegségeknek, eltávolítja a felbőfögést. 7. Kitünően használ külsőleg, mint csodagyógyszer minden sebeknél, égéseknél, fagyott tagokra, megszünteti a fejfájást, zugást, szaggatást, közhvényt, fülbajt stb.

Figyeljünk mindig pontosan a fenti zöld angyal védjegyre!

Hamisításoktól legjobban megóvhatjuk magunkat, ha közvetlenül a gyárból rendelünk eredeti karton csomagokban. — Az osztrák-magyar birodalom bármely postaállomására küldve, 12 kis vagy 6 duplaüveg ára 4 korona, Bosznia vagy Hercegovinába 4 korona 60 fillér. Megrendelések csak a pénz előleges beküldése vagy részletfizetés mellett eszközölhetnek.

Miért szenved Ön! mikor a biztos gyógyulásra bármiféle és bármilyen régi sebeknél biztos kúra van és a csaknem mindig fájdalmas és veszélyes műtéteket sőt egyes tagok levágását is kikerülhet.

Thierry A. gyógyszerész százlevelű rózsá-balzsamával

egyedül valódi — mely rendkívül szívóerővel bír s a sebek gyógyításában, valamint a fájdalmak egyhítésében utó-
érhetetlen. A valódi százlevelű rózsá-balzsam használható:

A gyermekágyasnó mellbajánál, tejgyülemlésnél, mellkeményedésnél, orbáncz mindennemű sérelmek láb- vagy csontsebesülések, sebek, genyedség, dagadt lábak sőt esontszu ellen; ütes-, szurás-ló-, vágás és zuzódási sebek ellen. Használható minden idegen részek, u. m. üveg-, faszálka, homok, szilánk és tüskék eltávolítására. Mindennemű daganat, kinövés, pokolvar, ujjaképződés, sőt rákbetegség ellen, szemölcs, körömdaganat, hólyag- és feldörzsölt lábak gyógyítására. Mindennemű égési sebek, fagyott testrészek, betegeknek hosszasan fekvés által támadt sebek, nyakdaganat, vértorlódás, fülzugás és a gyermekeknek előforduló kisebesedések ellen stb.; a szétküldés kizárólag az összeg előleges beküldése mellett eszközöl-
tetik. 2 tégely, csomagolás, szállítólevél és bérmentes megküldéssel 3 kor. és 50 fil.

Számos bizonyítvány áll rendelkezésre. Figyelmezteték mindenkit a hatástalan hamisítványok megvételétől s kérem szigorúan arra ügyelni, hogy minden tégelyen a fenti védjegy és czégnék „Thierry A. őrangyal-gyógyszertára Pregradában” beleegyetve kell lenni. E két gyógyító erejére nézve felülmulhatatlan szer sohase romlik meg, de sőt ellenkezőleg minél régiebbek, annál értékesebbek és hatásosabbak, nem árt nekik se a hideg, se a meleg, azért bármely időszakban használhatók. Csaknem mindig biztos sikerrel járnak, különösen míg az orvos megérkezik, természetesen soha se szabad másféle hamisításokhoz vagy sokszorosan ajánlott hatástalan és értéktelen pótszerekhez nyulni, melyekért csak haszontalanul dobjuk ki a pénzünket, de maradunk meg mindig a régi, kipróbált, olesó megbízható s amellyel teljesen ártalmatlan, világhírű szer mellett, melyeket minden családnál előforduló eshetőségekre mindig készletben kellene tartani. Ahol a valódiság minden felsorolt jeleivel ellátva nem volna kapható, egyszerűen rendeljük közvetlenül az alábbi cím alatt:

Thierry Adolf LIMITED őrangyal-gyógyszertárától, Pregrada, Rohitsch. Sauerbrunn mellett.

Központi raktár:

Budapesten Török J.; Zágrábban Mittelbach S.; és Bécsben Brady C. gyógyszerertárában.

